

Zbierka súdnych rozhodnutí

NÁVRHY GENERÁLNEHO ADVOKÁTA
YVES BOT
prednesené 18. júla 2013¹

Vec C-272/12 P

**Európska komisia
proti
Írsku,
Francúzskej republike,
Talianskej republike,
Eurallumina SpA,**

Aughinish Alumina Ltd

„Odvolanie — Štátna pomoc — Pripísateľnosť napadnutého opatrenia — Oslobodenie od spotrebnej dane — Minerálne oleje — Vzťah medzi daňovou harmonizáciou a preskúmaním štátnej pomoci — Zásada právnej istoty — Prezumpcia zákonnosti“

1. Prejednávaná vec by mala Súdnemu dvoru umožniť posúdiť, či Všeobecný súd Európskej únie prihliadol *ex offio* na žalobný dôvod, na ktorý nemohol takto prihliadnuť.
2. Súdny dvor rozhoduje o tejto veci druhý raz. Európska komisia opäť podala odvolanie proti rozsudku Všeobecného súdu z 21. marca 2012, Írsko a i./Komisia², ktorým Všeobecný súd znovu zrušil rozhodnutie Komisie 2006/323/ES zo 7. decembra 2005³.
3. Týmto rozhodnutím Komisia kvalifikovala oslobodenia od spotrebnej dane z minerálnych olejov uplatňované Francúzskou republikou, Írskom a Talianskou republikou ako štátnu pomoc, ktorá je nezlučiteľná so spoločným trhom. Tieto oslobodenia o niekoľko rokov skôr povolila Rada Európskej únie na návrh Komisie v súlade s príslušnými smernicami v oblasti spotrebnej dane.
4. Komisia tiež nariadila vrátenie tejto pomoci odo dňa, keď došlo k uverejneniu začatia konania vo veci formálneho zisťovania v *Úradnom vestníku Európskych spoločenstiev*, pričom sa domnievala, že pred týmto dňom vznikla na základe tejto pomoci u jej príjemcov legitímna dôvera.
5. V napadnutom rozsudku Všeobecný súd zrušil sporné rozhodnutie, pričom rozhodol, že rozhodnutia Rady o povolení dotknutých oslobodení, naposledy rozhodnutie 2001/224/ES⁴, v zásade bránia tomu, aby Komisia mohla pripísať dotknutým členským štátom sporné oslobodenia od dane, a teda tomu, aby ich mohla kvalifikovať ako štátnu pomoc a nariadiť ich čiastočné vrátenie. Konštatoval, že za týchto osobitných okolností prejednáwanej veci sporné rozhodnutie porušuje zásadu

1 — Jazyk prednesu: francúzština.

2 — T-50/06 RENV, T-56/06 RENV, T-60/06 RENV, T-62/06 RENV a T-69/06 RENV, ďalej len „napadnutý rozsudok“.

3 — Rozhodnutie o oslobodení od spotrebnej dane z minerálnych olejov používaných ako palivo na výrobu oxidu hlinitého v Gardanne, v regióne Shannon a na Sardínii, implementovanom Francúzskom, Írskom a Talianskom v uvedenom poradí (Ú. v. EÚ L 119, 2006, s. 12, ďalej len „sporné rozhodnutie“).

4 — Rozhodnutie Rady z 12. marca 2001 o zníženích sadzieb spotrebnej dane a oslobodení od takých daní z určitých minerálnych olejov použitých na zvláštne účely (Ú. v. ES L 84, s. 23; Mim. vyd. 09/001, s. 342).

právnej istoty, ako aj zásadu prezumpcie zákonnosti aktov Únie tým, že priamo spochybňuje platnosť sporných oslobodení, ktoré do 31. decembra 2003 poskytli dotknuté členské štáty, a tiež spochybňuje nepriamo, avšak nevyhnutne, aj platnosť rozhodnutí Rady o povolení dotknutých oslobodení, naposledy rozhodnutia 2001/224, a účinky, ktoré sú s týmito rozhodnutiami spojené.

6. Komisia na podporu svojho návrhu na zrušenie napadnutého rozsudku najmä uvádza, že Všeobecný súd zrušil sporné rozhodnutie na základe žalobného dôvodu, na ktorý prihladol *ex offio*, konkrétne na základe žalobného dôvodu týkajúceho sa nemožnosti pripísať sporné oslobodenia od dane členským štátom, na ktorý podľa jej názoru nemohol takto prihliadnuť a ktorý predstavoval skutočný dôvod tohto zrušenia.

7. V týchto návrhoch sa prikloním k tvrdeniu Komisie a navrhujem, aby Súdny dvor rozhodol, že Všeobecný súd skutočne prihladol *ex offio* na žalobný dôvod, na ktorý nemohol takto prihliadnuť, a preukážem, že toto konštatovanie samo osebe odôvodňuje zrušenie napadnutého rozsudku.

I – Právny rámec

A – Schéma štátnej pomoci

8. Článok 87 ods. 1 ES stanovuje:

„Ak nie je [Zmluvou ES] ustanovené inak, pomoc poskytovaná členským štátom alebo akoukoľvek formou zo štátnych prostriedkov, ktorá narušá hospodársku súťaž alebo hrozí narušením hospodárskej súťaže tým, že zvýhodňuje určitých podnikateľov alebo výrobu určitých druhov tovaru, je nezlučiteľná so spoločným trhom, pokiaľ ovplyvňuje obchod medzi členskými štátmi.“

9. Článok 88 ES stanovuje:

„1. Komisia v spolupráci s členskými štátmi priebežne skúma systémy pomoci poskytovanej v týchto štátoch. Navrhuje im príslušné opatrenia, ktoré si vyžaduje postupný rozvoj alebo fungovanie spoločného trhu.

2. Ak Komisia po výzve, aby príslušné strany predložili pripomienky, zistí, že pomoc poskytnutá štátom alebo zo štátnych zdrojov je nezlučiteľná so spoločným trhom podľa článku 87, alebo ak zistí, že táto podpora sa zneužíva, rozhodne o tom, že príslušný štát túto pomoc v lehote stanovenej Komisiou zruší alebo upraví.

...

3. Komisia musí byť v dostatočnom čase upovedomená o zámeroch v súvislosti s poskytnutím alebo upravením pomoci, aby mohla podať svoje pripomienky. Ak usúdi, že takýto zámer je nezlučiteľný so spoločným trhom podľa článku 87, začne konanie podľa odseku 2. Členský štát nemôže vykonať navrhované opatrenia, pokiaľ sa vo veci nerozhodlo s konečnou platnosťou.“

B – Právna úprava v oblasti daňovej harmonizácie

1. Smernice o spotrebných daniach z minerálnych olejov

10. Spotrebné dane z minerálnych olejov boli predmetom viacerých smerníc, konkrétne smernice Rady 92/81/EHS z 19. októbra 1992 o harmonizácii štruktúry spotrebných daní z minerálnych olejov [*neoficiálny preklad*]⁵, smernice Rady 92/82/EHS z 19. októbra 1992 o aproximácii sadzieb spotrebných daní z minerálnych olejov [*neoficiálny preklad*]⁶ a smernice Rady 2003/96/ES z 27. októbra 2003 o reštrukturalizácii právneho rámca spoločenstva pre zdaňovanie energetických výrobkov a elektriny⁷, ktorou boli smernice 92/81 a 92/82 s účinnosťou od 31. decembra 2003 zrušené.

11. Pokiaľ ide o smernicu 92/81, jej článok 8 ods. 4 znel takto:

„Rada môže na návrh Komisie ktorémukoľvek členskému štátu jednomyseľne povoliť zavedenie ďalších oslobodení od dane alebo daňových úľav z dôvodov osobitných politík.

Členský štát, ktorý si želá zaviesť takéto opatrenie, informuje o ňom Komisiu a Komisii tiež poskytne všetky dôležité a potrebné informácie. Komisia bude do jedného mesiaca informovať ostatné členské štáty o navrhovaných opatreniach.

Predpokladá sa, že Rada schválila ponechanie navrhovaného oslobodenia od dane alebo daňovej úľavy, ak v období dvoch mesiacov odo dňa, keď boli členské štáty informované podľa predchádzajúceho pododseku, ani Komisia, ani žiadny členský štát nepožiadali Radu o preskúmanie tejto záležitosti.“ [*neoficiálny preklad*]

12. Článok 8 ods. 5 tejto smernice stanovoval:

„Ak Komisia usúdi, že oslobodenia od dane alebo daňové úľavy stanovené v odseku 4 nemožno ponechať v platnosti najmä z dôvodu nekalej hospodárskej súťaže alebo narušenia fungovania vnútorného trhu, alebo z dôvodov politiky Spoločenstva v oblasti životného prostredia, predloží Rade príslušné návrhy. Rada o týchto návrhoch rozhoduje jednomyseľne.“ [*neoficiálny preklad*]

13. Pokiaľ ide o smernicu 92/82, jej článok 6 stanovil minimálnu sadzbu spotrebnej dane z ťažkých vykurovacích olejov, ktorú štáty museli uplatňovať od 1. januára 1993, na 13 eur za 1 000 kg.

14. Pokiaľ ide o smernicu 2003/96, jej článok 2 ods. 4 písm. b) druhá zarážka stanovil, že táto smernica sa neuplatňuje na dvojité používanie energetických výrobkov, teda na energetické výrobky, ktoré sa používajú ako vykurovacie palivo a na iné účely, ako je motorové palivo alebo vykurovacie palivo. Od 31. decembra 2003, keď sa táto smernica začala uplatňovať, teda už neexistuje minimálna sadzba spotrebnej dane z ťažkých vykurovacích olejov používaných na výrobu oxidu hlinitého. Článok 18 ods. 1 smernice 2003/96 navyše povolil členským štátom, aby po predchádzajúcom preskúmaní Radou pokračovali v uplatňovaní znížených sadzieb alebo oslobodení od dane uvedených v jej prílohe II, v ktorej sú stanovené oslobodenia ťažkých vykurovacích olejov používaných na výrobu oxidu hlinitého od spotrebných daní v regióne Gardanne, v regióne Shannon a na Sardínii až do 31. decembra 2006.

5 — Ú. v. ES L 316, s. 12.

6 — Ú. v. ES L 316, s. 19.

7 — Ú. v. EÚ L 283, s. 51; Mim. vyd. 09/001, s. 405.

2. Rozhodnutie 2001/224

15. Článok 1 ods. 1 rozhodnutia 2001/224 stanovuje, že členské štáty sú oprávnené pokračovať v uplatňovaní znížených sadzieb spotrebnej dane alebo oslobodení od tejto dane podľa prílohy I tohto rozhodnutia.

16. Odôvodnenie 5 uvedeného rozhodnutia znie:

„Toto rozhodnutie je bez vplyvu na výsledok postupov o narušení fungovania jednotného trhu, ktoré môžu prebehnúť na základe článkov 87 a 88 zmluvy. Nemá ani vplyv na povinnosť členských štátov oznámiť Komisii zamýšľané poskytnutie štátnej podpory [štátnej pomoci – *neoficiálny preklad*] podľa článku 88 zmluvy.“

II – Okolnosti predchádzajúce sporu

17. Írsko v regióne Shannon od roku 1983, Talianska republika na Sardínii od roku 1993 a Francúzska republika v regióne Gardanne od roku 1997 uplatňujú oslobodenie od spotrebnej dane z minerálnych olejov používaných ako palivo na výrobu oxidu hlinitého.

18. Tieto oslobodenia od dane Rada povolila svojimi rozhodnutiami 92/510/EHS⁸, 93/697/ES⁹ a 97/425/ES¹⁰. Tieto povolenia Rada viackrát predĺžila, naposledy rozhodnutím 2001/224 až do 31. decembra 2006.

19. Tromi rozhodnutiami z 30. októbra 2001, ktoré boli uverejnené v *Úradnom vestníku Európskych spoločenstiev* 2. februára 2002¹¹, Komisia začala konanie vo veci formálneho zisťovania podľa článku 88 ods. 2 ES vo vzťahu ku každému z predmetných oslobodení. Na záver tohto konania Komisia prijala sporné rozhodnutie.

20. Vo výroku sporného rozhodnutia sa okrem iného uvádza, že sporné oslobodenia od dane poskytnuté do 31. decembra 2003 predstavujú štátnu pomoc v zmysle článku 87 ods. 1 ES, že pomoc poskytnutá od 3. februára 2002 do 31. decembra 2003 je nezlučiteľná so spoločným trhom, pokiaľ jej príjemcovia neplatili najmenej 13,01 eura za 1 000 kg ťažkých vykurovacích olejov, a že tri dotknuté členské štáty v dôsledku tohto musia vymôcť túto pomoc.

III – Konanie pred vyhlásením napadnutého rozsudku

21. Pokiaľ ide o prvé preskúmanie vecí Všeobecným súdom a Súdny dvorom, poukazujem na body 25 až 43 napadnutého rozsudku.

8 — Rozhodnutie Rady z 19. októbra 1992, ktorým sa členské štáty oprávňujú naďalej uplatňovať na určité minerálne oleje pri použití na osobitné účely súčasné znížené sadzby spotrebnej dane alebo oslobodenia od spotrebnej dane v súlade s postupom stanoveným v článku 8 ods. 4 smernice 92/81/EHS [*neoficiálny preklad*] (Ú. v. ES L 316, s. 16).

9 — Rozhodnutie Rady z 13. decembra 1993, ktorým sa určité členské štáty oprávňujú uplatňovať alebo naďalej uplatňovať na určité minerálne oleje pri použití na osobitné účely znížené sadzby spotrebnej dane alebo oslobodenia od spotrebnej dane v súlade s postupom stanoveným v článku 8 ods. 4 smernice 92/81/EHS [*neoficiálny preklad*] (Ú. v. ES L 321, s. 29).

10 — Rozhodnutie Rady z 30. júna 1997, ktorým sa členské štáty oprávňujú naďalej uplatňovať na určité minerálne oleje pri použití na osobitné účely súčasné znížené sadzby spotrebnej dane alebo oslobodenia od spotrebnej dane v súlade s postupom stanoveným v smernici 92/81/EHS [*neoficiálny preklad*] (Ú. v. ES L 182, s. 22).

11 — Ú. v. ES C 30, s. 17, 21 a 25.

IV – Napadnutý rozsudok

22. Napadnutým rozsudkom Všeobecný súd zrušil sporné rozhodnutie v rozsahu, v akom konštatuje alebo vychádza z konštatovania, že oslobodenia minerálnych olejov používaných ako palivo pri výrobe oxidu hlinitého od spotrebnej dane poskytované Francúzskou republikou, Írskom a Talianskou republikou do 31. decembra 2003 predstavujú štátnu pomoc v zmysle článku 87 ods. 1 ES, a v akom Francúzskej republike, Írsku a Talianskej republike nariaďuje prijať všetky opatrenia nevyhnutné na to, aby príjemcovia vrátili uvedené oslobodenia v rozsahu, v akom neodviedli spotrebnú daň aspoň vo výške 13,01 eura za 1 000 kg ťažkých vykurovacích olejov.

23. Ako vyplýva z bodu 58 napadnutého rozsudku, Všeobecný súd uviedol, že v súlade so zásadou hospodárnosti konania považuje za vhodné najprv preskúmať žalobné dôvody a výhrady založené na porušení zásady právnej istoty a zásady prezumpcie zákonnosti aktov Únie. Prostredníctvom týchto žalobných dôvodov a výhrad žalobcovia Komisii v podstate vytýkali, že čiastočne zmarila právne účinky, ktoré mali rozhodnutia Rady o povolení dotknutých oslobodení, naposledy rozhodnutie 2001/224, ktoré povoľovali dotknutým členským štátom uplatňovať uvedené oslobodenia až do 31. decembra 2006.

24. Všeobecný súd po tom, čo v bodoch 59 až 62 napadnutého rozsudku pripomenul judikatúru týkajúcu sa zásad právnej istoty a prezumpcie zákonnosti aktov Únie, v bodoch 63 až 74 tohto rozsudku preskúmal otázku vzťahu pravidiel týkajúcich sa spotrebných daní s pravidlami týkajúcimi sa štátnej pomoci.

25. Pripomenul opatrenia Európskeho spoločenstva na odstránenie rôznych druhov skreslenia, ktoré škodia riadnemu fungovaniu vnútorného trhu, v oboch oblastiach a vychádzal z predpokladu, že pravidlá v oblasti daňovej harmonizácie, najmä tie, ktoré sa týkajú spotrebných daní, a pravidlá v oblasti štátnej pomoci sledujú rovnaký cieľ, ktorým je podpora riadneho fungovania vnútorného trhu, najmä prostredníctvom boja proti narušeniu hospodárskej súťaže. Všeobecný súd konštatoval, že vzhľadom na spoločný cieľ týchto jednotlivých pravidiel treba pri ich jednotnom vykonávaní zastávať názor, že na rozdiel od toho, čo tvrdí Komisia, má pojem „narušenie hospodárskej súťaže“ rovnaký rozsah a význam v oblasti harmonizácie vnútroštátnych daňových právnych predpisov a v oblasti štátnej pomoci.

26. Poukázal na to, že pravidlá v oblasti harmonizácie vnútroštátnych daňových právnych predpisov, najmä tých, ktoré sa týkajú spotrebných daní, stanovené v článku 93 ES a v smernici 92/81, výslovne priznávajú inštitúciám Únie, a to Komisii, ktorá navrhuje, a Rade, ktorá rozhoduje, zodpovednosť za posudzovanie, či prípadne došlo k narušeniu hospodárskej súťaže, aby tak určitému členskému štátu povolili alebo nepovolili uplatňovať alebo pokračovať v uplatňovaní určitého oslobodenia od zosúladenej spotrebnej dane.

27. Všeobecný súd následne poukázal na judikatúru týkajúcu sa článku 87 ods. 1 ES, ktorý sa vzťahuje na rozhodnutia členských štátov, ktorými tieto štáty na účely dosiahnutia ekonomických a sociálnych cieľov, ktoré sú im vlastné, poskytujú jednostrannými a autonómnymi rozhodnutiami podnikom alebo iným právnym subjektom prostriedky alebo im obstarávajú výhody, aby podporili dosiahnutie sledovaných ekonomických alebo sociálnych cieľov. Konštatoval, že na to, aby bolo možné výhody kvalifikovať ako pomoc v zmysle tohto ustanovenia, musia byť najmä pripísateľné štátu.

28. Vzhľadom na tieto zásady a pravidlá Všeobecný súd okrem iného zamietol tvrdenie Komisie, že rozhodnutie 2001/224 bolo síce nevyhnutnou, avšak nie postačujúcou podmienkou na to, aby dotknuté členské štáty mohli poskytnúť sporné oslobodenia od dane vzhľadom na odôvodnenie 5 rozhodnutia 2001/224. Vyvodil z toho záver, že toto odôvodnenie sa nemôže vzťahovať na taký prípad,

o aký ide v prejednávanej veci, keď členské štáty uplatňujú oslobodenia od spotrebnej dane tak, že sa jednoducho riadia povolením vydaným inštitúciou Únie, lebo inak by bola porušená požiadavka zabezpečiť súdržné vykonávanie rôznych ustanovení práva Únie, ktorá vyplýva zo zásady právnej istoty.

29. Všeobecný súd poukázal na to, že Komisia nikdy nevyužila právomoci, ktoré jej vyplývali z článku 8 ods. 5 smernice 92/81 alebo aj z článkov 230 ES alebo 241 ES, na základe ktorých sa mohla domáhať zrušenia alebo zmeny rozhodnutí o povolení dotknutých oslobodení, neplatnosti týchto rozhodnutí alebo vyhlásenia neplatnosti smernice 92/81.

30. Body 104 a 105 napadnutého rozsudku znejú takto:

„104 Z toho vyplýva, ako správne uviedla Rada vo svojej odpovedi na otázky Všeobecného súdu..., že rozhodnutie 2001/224 v čase, keď Komisia prijala [sporné] rozhodnutie, existovalo a bolo naďalej platné. Na toto posledné uvedené rozhodnutie, na rozhodnutia Rady o povolení dotknutých oslobodení, ktoré mu predchádzali, ako aj na smernicu 92/81 a najmä článok 8 ods. 4 tejto smernice sa vzťahovala prezumpcia zákonnosti, ktorá je spojená s každým aktom Únie. Vyvolávali teda všetky svoje právne účinky. Talianska republika, Írsko a Francúzska republika preto mohli vychádzať z rozhodnutí Rady o povolení, naposledy z rozhodnutia 2001/224, na to, aby pokračovali v uplatňovaní sporných oslobodení od dane na Sardínii, v regióne Shannon a v regióne Gardanne až do 31. decembra 2003. Tieto rozhodnutia v zásade bránili tomu, aby Komisia v [spornom] rozhodnutí mohla dotknutým členským štátom pripísať vyššie uvedené sporné oslobodenia, a teda tomu, aby ich mohla kvalifikovať ako štátnu pomoc v zmysle článku 87 ods. 1 ES a nariadiť ich čiastočné vrátenie, keďže ich považovala za nezlučiteľné s vnútorným trhom v zmysle článku 87 ods. 3 ES.

105 Za týchto osobitných okolností prejednávanej veci treba konštatovať, že [sporné] rozhodnutie tým, že priamo spochybňuje platnosť sporných oslobodení, ktoré do 31. decembra 2003 poskytla Talianska republika, Írsko a Francúzska republika, tiež spochybňuje nepriamo, avšak nevyhnutne, aj platnosť rozhodnutí Rady o povolení dotknutých oslobodení, naposledy rozhodnutia 2001/224, a účinky, ktoré sú s týmito rozhodnutiami spojené. Tým porušuje zásadu právnej istoty, ako aj zásadu prezumpcie zákonnosti aktov Únie.“

V – Návrhy účastníkov konania pred Súdnym dvorom

31. Komisia navrhuje, aby Súdny dvor:

- zrušil napadnutý rozsudok,
- vrátil vec Všeobecnému súdu,
- rozhodol, že o trovách konania sa rozhodne neskôr.

32. Írsko, Francúzska republika, Talianska republika a Aughinish Alumina Ltd (ďalej len „AAL“) navrhujú, aby Súdny dvor:

- zamietol odvolanie,
- uložil Komisii povinnosť nahradiť trovy konania.

33. Eurallumina SpA (ďalej len „Eurallumina“) navrhuje, aby Súdny dvor:

- zamietol odvolanie,

- v prípade, ak sa Súdny dvor nestotožní so žiadaným z dôvodov uvedených Všeobecným súdom na podporu napadnutého rozsudku, vrátil vec Všeobecnému súdu na ďalšie konanie,
- uložil Komisii povinnosť nahradiť trovy konania.

VI – Odvolanie

34. Na podporu svojho návrhu na zrušenie napadnutého rozsudku a vrátenie veci Všeobecnému súdu Komisia uvádza päť odvolacích dôvodov.

35. Prvé dva odvolacie dôvody majú čiastočne procesnú povahu, zatiaľ čo tri ostatné sú založené na vecnom porušení práva Únie.

36. Cieľom prvého odvolacieho dôvodu je preukázať nedostatok právomoci Všeobecného súdu, procesné vady poškodzujúce záujmy Komisie, porušenie dispozičnej zásady, článku 21 Štatútu Súdneho dvora Európskej Únie a článku 44 ods. 1 a článku 48 ods. 2 Rokovacieho poriadku Všeobecného súdu a subsidiárne nedostatočné odôvodnenie. Druhý odvolací dôvod je založený na nedostatku právomoci Všeobecného súdu, na porušení článku 87 ods. 1 ES a článku 88 ES, ako aj článku 61 druhého odseku Štatútu Súdneho dvora a na procesných vadách poškodzujúcich záujmy Komisie. Tretí odvolací dôvod smeruje k preukázaniu porušenia článkov 87 ES a 88 ES, porušenia zásady inštitucionálnej rovnováhy a skutočnosti, že Všeobecný súd sa dopustil viacnásobného nesprávneho právneho posúdenia pri určovaní právomocí Rady a právomocí Komisie, ako aj vzťahov medzi daňovou harmonizáciou a preskúmaním štátnej pomoci. V rámci štvrtého odvolacieho dôvodu Komisia tvrdí, že Všeobecný súd nesprávne vyložil rozhodnutie 2001/224 a porušil pravidlá týkajúce sa výkladu aktov inštitúcií Únie. Napokon piaty odvolací dôvod je založený jednak na porušení zásad právnej istoty, prezumpcie zákonnosti aktov Únie a riadnej správy vecí verejných a jednak na nedostatočnom odôvodnení.

37. V rámci svojej analýzy odvolania najprv preskúmam prvý odvolací dôvod.

A – Tvrdenia účastníkov konania

38. Prvý odvolací dôvod sa skladá z dvoch častí.

39. V rámci prvej časti Komisia v podstate vytýka Všeobecnému súdu, že *ex officio* prihliadol na žalobný dôvod založený na porušení článku 87 ods. 1 ES z dôvodu nemožnosti pripísať sporné oslobodenia od dane členským štátom alebo že prekvalifikoval samotný predmet žaloby.

40. Podľa Komisie je zrejmé, že Všeobecný súd nezrušil sporné rozhodnutie z dôvodu porušenia zásad právnej istoty a prezumpcie zákonnosti aktov Únie, ktorými sa zaoberal len vo všeobecnej rovine, ale len preto, lebo sporné oslobodenia od dane nepredstavovali štátnu pomoc, keďže ich bolo možné pripísať Európskej únii.¹²

41. Podľa Komisie práve Všeobecný súd v konaní po vrátení veci poukázal na otázku pripísateľnosti, keď listom kancelárie z 20. júla 2011 položil účastníkom konania túto otázku:

„Možno objektívne konštatovať, že poskytnutie sporných oslobodení od dane Talianskom, Írskom a Francúzskom do 31. decembra 2003 spĺňa podmienku pripísateľnosti štátu stanovenú v článku 87 ods. 1 ES, pokiaľ boli tieto oslobodenia vopred povolené rozhodnutiami Rady prijatými jednomyselne na návrh Komisie na základe článku 8 ods. 4 smernice 92/81, naposledy rozhodnutím 2001/224?“

¹² — Komisia poukazuje na poslednú vetu bodu 104 napadnutého rozsudku.

42. Podľa názoru Komisie žalobcovia len v reakcii na túto otázku tvrdili, že sporné oslobodenia od dane nepredstavujú štátnu pomoc, lebo ich možno pripísať Únii a nie členským štátom.

43. Odporcovia v odvolacom konaní spochybňujú túto argumentáciu.

44. Írsko a Talianska republika totiž tvrdia, že Všeobecný súd mohol prihliadnuť *ex offio* na porušenie podstatných procesných predpisov, keďže Komisia mala na to, aby splnila svoju povinnosť odôvodnenia, uviesť dôvody, pre ktoré sa domnievala, že sporné oslobodenia od dane bolo možné pripísať dotknutým členským štátom.

45. Okrem toho Francúzska republika, Eurallumina a AAL tvrdia, že žalobný dôvod týkajúci sa pripísateľnosti predstavuje rozšírenie žalobných dôvodov, ktoré uviedli, a že v dôsledku toho Všeobecný súd jednoducho prijal a rozvinul žalobné dôvody založené na porušení zásad právnej istoty a prezumpcie zákonnosti aktov Únie.

46. Podľa Francúzskej republiky, Talianskej republiky a spoločnosti Eurallumina má navyše tvrdenie o nemožnosti pripísať sporné oslobodenia od dane členským štátom v odôvodnení napadnutého rozsudku relatívny význam, a teda nie je hlavným dôvodom zrušenia sporného rozhodnutia.

B – Moje posúdenie

47. Otázkami, ktoré vyplývajú z prvej časti prvého odvolacieho dôvodu Komisie, sú otázky, či Všeobecný súd prihliadol *ex offio* na žalobný dôvod – založený na porušení článku 87 ods. 1 ES z dôvodu nemožnosti pripísať sporné oslobodenia od dane členským štátom –, na ktorý nemohol takto prihliadnuť, a či tento žalobný dôvod predstavoval skutočný dôvod zrušenia sporného rozhodnutia, ktorý môže viesť k zrušeniu napadnutého rozsudku.

48. Na úvod pripomínam, že z predpisov, ktoré upravujú konanie pred súdmi Únie, najmä z článku 21 Štatútu Súdneho dvora, ako aj z článku 44 ods. 1 Rokovacieho poriadku Všeobecného súdu, vyplýva, že spor určujú a vymedzujú účastníci konania. Z toho vyplýva, že súd Únie nemôže ísť nad rámec toho, čo navrhujú účastníci konania. V zásade musí tiež rozhodnúť o týchto návrhoch v rámci právneho a skutkového stavu opísaného účastníkmi konania.

49. Predpisy týkajúce sa konania pred každým súdom Únie, ako aj judikatúra však vymedzili prípady, v ktorých súd Únie – s cieľom splniť svoju úlohu súdu, ktorý skúma zákonnosť, – má právomoc prihliadnuť *ex offio* na právny dôvod, teda na právny dôvod, ktorý žalobca neuviedol na podporu svojej žaloby. Od povahy dôvodu závisí, či naň súd Únie má prihliadnuť *ex offio*.

50. Domnievam sa, že v prejednávanej veci treba tvrdenia Írska a Talianskej republiky, podľa ktorých Všeobecný súd mohol prihliadnuť *ex offio* na porušenie podstatných procesných predpisov, keďže Komisia neodôvodnila sporné rozhodnutie, pokiaľ ide o možnosť pripísať sporné oslobodenia od dane štátu, bez ďalšieho zamietnuť.

51. Možnosť pripísať opatrenie štátu je totiž základným prvkom pojmu štátna pomoc.

52. V tejto súvislosti treba pripomenúť, že podľa článku 87 ods. 1 ES pomoc poskytovaná členským štátom alebo akoukoľvek formou zo štátnych prostriedkov, ktorá naruša hospodársku súťaž alebo hrozí narušením hospodárskej súťaže tým, že zvýhodňuje určitých podnikateľov alebo výrobu určitých druhov tovaru, je nezlučiteľná so spoločným trhom, pokiaľ ovplyvňuje obchod medzi členskými štátmi.

53. Uvedené ustanovenie podmieňuje túto nezlučiteľnosť overením štyroch podmienok, medzi ktoré patrí podmienka, že musí ísť o intervenciu zo strany štátu alebo zo štátnych prostriedkov.¹³

54. Z judikatúry vyplýva, že na to, aby sa zvýhodnenie mohlo kvalifikovať ako „pomoc“ v zmysle článku 87 ods. 1 ES, musí byť na jednej strane poskytnuté priamo alebo nepriamo zo štátnych prostriedkov a na druhej strane pripísateľné štátu.¹⁴

55. Podľa ustálenej judikatúry dôvod pripísateľnosti opatrenia štátu sa vzhľadom na to, že súvisí s materiálnou zákonnosťou rozhodnutia, týka porušenia právnej normy týkajúcej sa uplatňovania Zmluvy a súd Únie ho môže preskúmať iba v prípade, ak ho uplatní žalobca.¹⁵

56. Je teda potrebné v prvom rade preskúmať, či Írsko, Francúzska republika, Talianska republika, Eurallumina a AAL v prvom konaní po vrátení veci uplatnili žalobný dôvod založený na porušení článku 87 ods. 1 ES z dôvodu nemožnosti pripísať sporné oslobodenia od dane členským štátom, s cieľom zistiť, či Všeobecný súd prihliadol na tento žalobný dôvod *ex offio*, alebo nie.

57. Vzhľadom na obsah spisu je nepochybné, že dotknuté členské štáty a tretie dotknuté osoby v konaní po vrátení veci Všeobecnému súdu vo svojej žalobe nikdy netvrdili, že sporné oslobodenia od dane nepredstavujú štátnu pomoc z dôvodu, že ich nemožno pripísať dotknutým členským štátom.

58. Otázku pripísateľnosti však uviedla Komisia vo svojom vyjadrení k žalobe vo veci T-56/06, pričom reagovala na žalobný dôvod Francúzskej republiky, ktorá tvrdila, že oslobodenie od dane platné vo Francúzsku nepredstavuje pomoc z dôvodu, že nenaruša hospodársku súťaž ani nehrozí narušením hospodárskej súťaže.

59. Komisia vtedy spomenula vec, v ktorej bol vydaný rozsudok Súdu prvého stupňa z 5. apríla 2006, Deutsche Bahn/Komisía¹⁶, ako ukážku prípadov, v ktorých Súdny dvor a Všeobecný súd posudzovali vnútroštátne opatrenia vzhľadom na ustanovenia práva Únie týkajúce sa štátnej pomoci a zároveň iné ustanovenia Zmluvy. Argumentáciou *a contrario* preukázala, že oslobodenie od dane povolené Radou na základe pravidiel o daňovej harmonizácii nevylučuje, aby toto oslobodenie predstavovalo aj štátnu pomoc v zmysle článku 87 ods. 1 ES.

60. Po vyhlásení už citovaného rozsudku Komisia/Írsko a i., ktorým sa spojené veci T-50/06, T-56/06, T-60/06, T-62/06 a T-69/06 vrátili Všeobecnému súdu, Všeobecný súd informoval všetkých účastníkov konania, že konanie pokračuje v súlade s článkom 117 a nasl. jeho rokovacieho poriadku a že majú možnosť predložiť písomné pripomienky.

61. Žalobcovia v prvom konaní po vrátení veci však v tomto štádiu konania nenadviazali na výklad Komisie, ktorá spomenula už citovaný rozsudok Deutsche Bahn/Komisía.

62. Vo veci T-56/06 RENV sa totiž Francúzska republika naďalej domnievala, že podmienka týkajúca sa narušenia hospodárskej súťaže stanovená v článku 87 ods. 1 ES nevyhnutne nie je splnená. Pokiaľ ide o Taliansku republiku, tá vo veci T-60/06 RENV vždy namietala len proti kritériu selektívnosti oslobodenia od dane. Eurallumina a AAL vo veciach T-62/06 RENV a T-69/06 RENV zopakovali výhrady, ktoré uviedli v konaní pred vrátením veci, pričom žiadna z nich sa netýkala porušenia článku 87 ods. 1 ES ako takého. Vo veci T-50/06 RENV Írsko dokonca naďalej tvrdilo, že oslobodenie poskytnuté spoločnosti AAL predstavuje existujúcu pomoc.

13 — Rozsudok z 30. mája 2013, *Doux Élevage a Coopérative agricole UKL-ARREE* (C-677/11, bod 25).

14 — Tamže, bod 27.

15 — Rozsudok z 2. apríla 1998, *Komisía/Sytraval a Brink's France* (C-367/95 P, Zb. s. I-1719, bod 67). Pozri v tomto zmysle tiež rozsudok z 2. decembra 2009, *Komisía/Írsko a i.* (C-89/08 P, Zb. s. I-11245, bod 40).

16 — T-351/02, Zb. s. II-1047.

63. Je teda zjavné, že – ako Komisia zdôraznila v bode 19 svojho odvolania – Všeobecný súd v skutočnosti uviedol v konaní tvrdenie o pripísateľnosti otázkou, ktorú položil účastníkom konania listom kancelárie z 20. júla 2011, pričom poskytol účastníkom konania možnosť písomne odpovedať na túto otázku a diskutovať o nej na pojednávaní, ktoré sa konalo pred Všeobecným súdom 14. septembra 2011.

64. Ďalej treba preskúmať, či možno napriek tomu konštatovať, že žalobný dôvod založený na porušení článku 87 ods. 1 ES z dôvodu nemožnosti pripísať sporné oslobodenia od dane členským štátom možno priradiť k žalobnému dôvodu týkajúcemu sa porušenia zásad právnej istoty a prezumpcie zákonnosti aktov Únie, ako to tvrdia niektorí odporcovia v odvolacom konaní.

65. Podľa môjho názoru otázka pripísateľnosti nemôže predstavovať doplňujúce alebo rozširujúce tvrdenie, ktoré Všeobecný súd mohol prijať a ktoré rozvinul v rámci žalobného dôvodu založeného na porušení uvedených zásad.

66. Právne dôvody sú totiž logicky právnymi dôvodmi, na ktoré sa účastník konania odvoláva s cieľom odôvodniť svoj nárok. Rozširujúce tvrdenie je tvrdenie, ktoré posilňuje tento žalobný dôvod s cieľom dospieť v dôsledku toho k tomu istému záveru.

67. Pripomínam, že v prejednávanej veci Všeobecný súd v súlade so zásadou hospodárnosti konania najprv preskúmal žalobné dôvody a výhrady založené na porušení zásad právnej istoty a prezumpcie zákonnosti aktov Únie, na základe čoho dospel k zrušeniu sporného rozhodnutia.

68. Nie je mi jasné, ako by bolo možné priradiť žalobný dôvod založený na porušení článku 87 ods. 1 ES z dôvodu nemožnosti pripísať sporné oslobodenia od dane členským štátom k žalobnému dôvodu týkajúcemu sa porušenia zásad právnej istoty a prezumpcie zákonnosti aktov Únie, a to z viacerých dôvodov.

69. Podľa môjho názoru sú tieto dva žalobné dôvody samostatné a nezávislé. Na jednej strane sa totiž týkajú právnych noriem odlišnej povahy, keďže prvý žalobný dôvod je založený na porušení právnej normy týkajúcej sa uplatňovania Zmluvy, zatiaľ čo druhý žalobný dôvod sa týka porušenia všeobecných zásad práva Únie. Na druhej strane následky spojené s porušením týchto dvoch žalobných dôvodov sú tiež odlišné.

70. Žalobný dôvod týkajúci sa porušenia zásad právnej istoty a prezumpcie zákonnosti aktov Únie totiž smeruje k spochybneniu výsledku, ku ktorému dospela Komisia, teda vrátenia pomoci.

71. Ako uviedol Všeobecný súd, Francúzska republika vo veci T-56/06 RENV vytýkala Komisii, že porušila zásadu právnej istoty, a Talianska republika vo veci T-60/06 RENV vytýkala Komisii, že porušila zásadu prezumpcie zákonnosti aktov Únie tým, že nariadila vrátenie pomoci údajne poskytnutej v období od 3. februára 2002 do 31. decembra 2003.¹⁷

72. Vo veci T-62/06 RENV Eurallumina vytýkala Komisii, že porušila zásady právnej istoty a prezumpcie zákonnosti aktov Únie, a vo veci T-69/06 RENV AAL vytýkala Komisii, že porušila zásadu právnej istoty tým, že v súvislosti s talianskym oslobodením od dane a írskym oslobodením od dane dospela k záveru o čiastočnej nezlučiteľnosti so spoločným trhom.¹⁸

73. Pokiaľ ide o žalobný dôvod založený na porušení článku 87 ods. 1 ES z dôvodu nemožnosti pripísať oslobodenia od dane členským štátom, tento žalobný dôvod smeruje, vzhľadom na skutočnosť, že pripísateľnosť je podstatná vo vzťahu k pojmu štátna pomoc, k záveru, že tento prvok chýba.

17 — Pozri body 53 a 54 napadnutého rozsudku.

18 — Pozri body 55 a 56 napadnutého rozsudku.

74. Nemôžem sa teda stotožniť s názorom spoločnosti Eurallumina, ktorá tvrdí, že pojem pripísateľnosť nie je ničím iným ako uplatnením zásad právnej istoty a prezumpcie zákonnosti aktov Únie.

75. Okrem toho je potrebné zdôrazniť, že Írsko, až kým Všeobecný súd nepoložil účastníkom konania otázku, na ktorú mali písomne odpovedať, neuvádzalo, že írske oslobodenie nepredstavuje pomoc. Naproti tomu tvrdilo, že Komisia sa dopustila nesprávneho právneho posúdenia, keď sa domnievala, že ide o novú a nie existujúcu pomoc. Tento prvok potvrdzuje aj teória smerujúca proti väzbe na žalobný dôvod založený na porušení zásad právnej istoty a prezumpcie zákonnosti aktov Únie.

76. Všeobecný súd sa podľa môjho názoru dopustil nesprávneho posúdenia tým, že priradil žalobný dôvod týkajúci sa porušenia článku 87 ods. 1 ES z dôvodu nemožnosti pripísať sporné oslobodenia od dane členským štátom k žalobnému dôvodu týkajúcemu sa porušenia uvedených zásad.

77. Napokon preskúmam otázku, či žalobný dôvod založený na porušení článku 87 ods. 1 ES z dôvodu nemožnosti pripísať sporné oslobodenia od dane členským štátom predstavoval skutočný dôvod zrušenia sporného rozhodnutia, čo by bol dôležitý dôvod, ktorý by odôvodňoval zrušenie napadnutého rozsudku.

78. Je pravda, že v napadnutom rozsudku je tomuto žalobnému dôvodu venovaných len niekoľko bodov. Domnievam sa však, že tento žalobný dôvod nemá v odôvodnení tohto rozsudku len relatívny význam, ako to tvrdí Talianska republika a Eurallumina.

79. Tento paradoxný vzťah medzi stručnosťou úvah Všeobecného súdu a významom, ktorý má uvedený žalobný dôvod, je navyše podľa môjho názoru odôvodnený tým, že Všeobecný súd priradil žalobný dôvod týkajúci sa nemožnosti pripísať sporné oslobodenia od dane členským štátom k žalobnému dôvodu založenému na porušení zásad právnej istoty a prezumpcie zákonnosti aktov Únie.

80. Bod 104 napadnutého rozsudku veľmi názorne svedčí o tomto priradení, keďže Všeobecný súd po tom, čo uviedol, že na rozhodnutia Rady o povolení dotknutých oslobodení sa vzťahuje prezumpcia zákonnosti, ktorá je spojená s každým aktom Únie, rozhodol, že tieto rozhodnutia v zásade bránili tomu, aby Komisia v spornom rozhodnutí mohla dotknutým členským štátom pripísať sporné oslobodenia, a teda tomu, aby ich mohla kvalifikovať ako štátnu pomoc v zmysle článku 87 ods. 1 ES a nariadiť ich čiastočné vrátenie, keďže ich považovala za nezlučiteľné s vnútorným trhom v zmysle článku 87 ods. 3 ES.

81. Pripomínam, že Všeobecný súd zrušil sporné rozhodnutie „z dôvodu, že toto rozhodnutie konštatuje alebo vychádza z konštatovania, že [sporné] oslobodenia predstavujú štátnu pomoc v zmysle článku 87 ods. 1 ES“.

82. Podľa môjho názoru pritom samotné porušenie zásad právnej istoty a prezumpcie zákonnosti aktov Únie nemôže viesť k zrušeniu sporného rozhodnutia na základe tohto odôvodnenia.

83. Dôvodom, na základe ktorého Všeobecný súd mohol zrušiť sporné rozhodnutie v rozsahu, v akom konštatuje alebo vychádza z konštatovania, že sporné oslobodenia od dane predstavujú štátnu pomoc v zmysle článku 87 ods. 1 ES, je podľa môjho názoru nemožnosť pripísať tieto oslobodenia členským štátom.

84. Z toho vyplýva, že tvrdenie Komisie, že skutočným dôvodom zrušenia sporného rozhodnutia bola nemožnosť pripísať sporné oslobodenia od dane členským štátom, treba prijať.

85. Bez toho, aby bolo potrebné preskúmať ostatné tvrdenia a odvolacie dôvody účastníkov konania, treba teda zrušiť napadnutý rozsudok v rozsahu, v akom ním bolo sporné rozhodnutie zrušené z dôvodu, že toto rozhodnutie konštatuje alebo vychádza z konštatovania, že oslobodenia minerálnych olejov používaných ako palivo pri výrobe oxidu hlinitého od spotrebnej dane poskytované Francúzskou republikou, Írskom a Talianskou republikou do 31. decembra 2003 predstavujú štátnu pomoc v zmysle článku 87 ods. 1 ES, a zároveň týmto členským štátom nariaďuje prijať všetky opatrenia nevyhnutné na to, aby príjemcovia vrátili uvedené oslobodenia v rozsahu, v akom neodviedli spotrebnú daň aspoň vo výške 13,01 eura za 1 000 kg ťažkých vykurovacích olejov.

86. Podľa článku 61 prvého odseku Štatútu Súdneho dvora môže Súdny dvor v prípade zrušenia rozhodnutia Všeobecného súdu sám vydať konečné rozhodnutie vo veci, ak to stav konania dovoľuje, alebo môže vec vrátiť na rozhodnutie Všeobecnému súdu. V prejednávacom prípade stav konania nedovoľuje vydať konečné rozhodnutie vo veci.

87. V dôsledku toho je potrebné vrátiť vec Všeobecnému súdu a rozhodnúť, že o trovách konania sa rozhodne neskôr.

VII – Návrh

88. Vzhľadom na vyššie uvedené úvahy navrhujem, aby Súdny dvor rozhodol takto:

1. Rozsudok Všeobecného súdu Európskej únie z 21. marca 2012, Írsko a i./Komisia (T-50/06 RENV, T-56/06 RENV, T-60/06 RENV, T-62/06 RENV a T-69/06 RENV), sa zrušuje v rozsahu, v akom ním:
 - bolo zrušené rozhodnutie Komisie 2006/323/ES zo 7. decembra 2005 o oslobodení od spotrebnej dane z minerálnych olejov používaných ako palivo na výrobu oxidu hlinitého v Gardanne, v regióne Shannon a na Sardínii, implementovanom Francúzskom, Írskom a Talianskom v uvedenom poradí, z dôvodu, že toto rozhodnutie konštatuje alebo vychádza z konštatovania, že oslobodenia minerálnych olejov používaných ako palivo pri výrobe oxidu hlinitého od spotrebnej dane poskytované Francúzskou republikou, Írskom a Talianskou republikou do 31. decembra 2003 predstavujú štátnu pomoc v zmysle článku 87 ods. 1 ES, a zároveň týmto členským štátom nariaďuje prijať všetky opatrenia nevyhnutné na to, aby príjemcovia vrátili uvedené oslobodenia v rozsahu, v akom neodviedli spotrebnú daň aspoň vo výške 13,01 eura za 1 000 kg ťažkých vykurovacích olejov, a
 - bola Európskej komisii uložená povinnosť znášať svoje vlastné trovy konania a nahradiť trovy konania, ktoré vynaložili žalobcovia, vrátane trov konania vzniknutých v súvislosti s konaním o nariadení predbežného opatrenia vo veci T-69/06 R.
2. Spojené veci T-50/06 RENV, T-56/06 RENV, T-60/06 RENV, T-62/06 RENV a T-69/06 RENV sa vracajú Všeobecnému súdu Európskej únie.
3. O trovách konania sa rozhodne neskôr.